

ARCHEOLOGIENOTA

Keerbergen-E.Opdebeecklaan 14

DEEL II – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

2024B270 BUREAUSTUDIE
2024C60 LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES
RAPPORT 115

Atelier Ilse Roovers
G&R bv
Bergstraat 39
2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver
0495 / 88 72 88

© ROOVERS I. 2024: Archeologienota Keerbergen-E.Opdebeecklaan 14, *Archeologische studies 115*, Onze-Lieve-Vrouw-Waver.

Illustratie voorblad: Foto van de huidige Mechelsebaan in de richting van Rijmenam, ter hoogte van hotel Sans-Souci, huidig Hof Van Craynbergh, uit 1932.
(bron: <http://keerbergen.weleer.be/> *De weg naar Rijmenam was niet meer dan een smal pittoresk kasseibaantje voor één paardenkar of een van de eerste auto's in Keerbergen. De poort rechts met wegje gaf toegang tot hotel Sans-Souci op de Kraaibergh, de hoogste heuvel van Keerbergen. Centraal poseert ook 'den dikken boom' als baken in het kale heideland van weleer.*)

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve mij de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken. Deze uitgave mag niet zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Atelier Ilse Roovers aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ARCHEOLOGIENOTA

Keerbergen-E.Opdebeecklaan 14

DEEL II – PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

2024B270 BUREAUSTUDIE
2024C60 LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

Ilse Roovers

Onze-Lieve-Vrouw-Waver
2024

Inhoudstafel

DEEL II : PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.	INLEIDING	5
1.1	Administratieve fiche	5
1.2	Aanleiding vooronderzoek	6
1.3	Impact van de geplande werken.....	7
2.	RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK.....	8
3.	ADVIES VOOR HET VERVOLGONDERZOEK	9
4.	Bepalingen inzake toevalsvondsten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.	Bibliografische referenties	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6.	Lijst van Figuren	10

1. INLEIDING

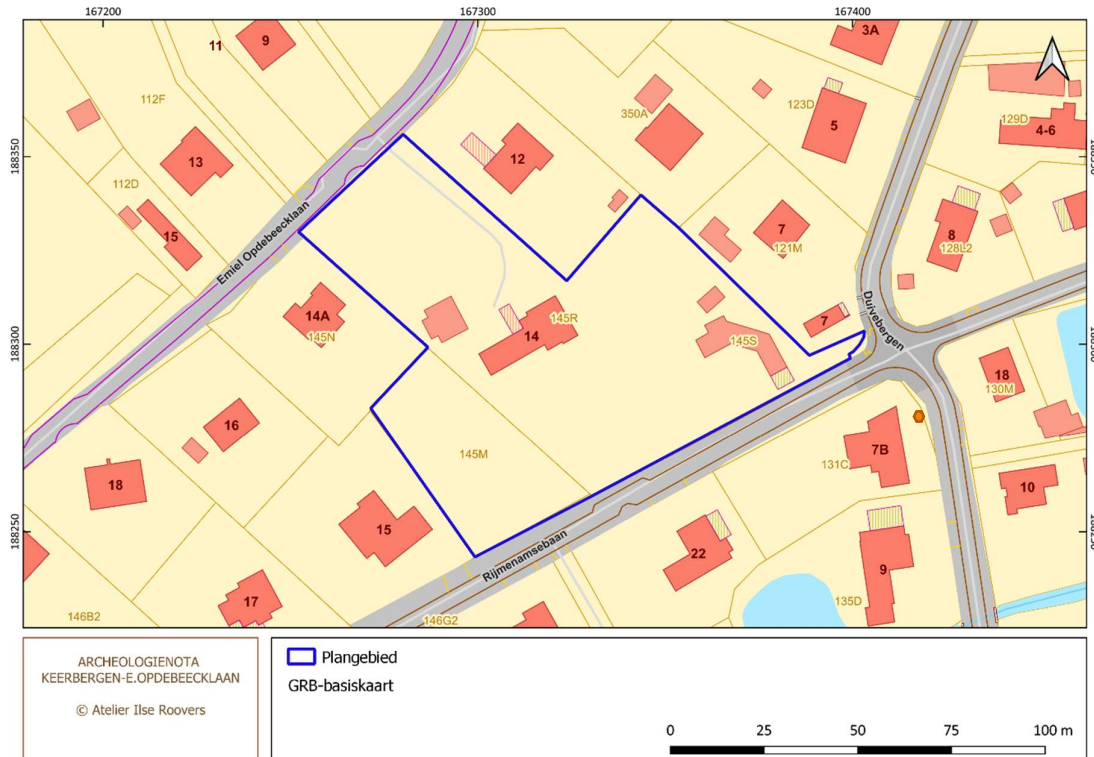
1.1 Administratieve fiche

Project	Archeologienota Keerbergen-E.Opdebeecklaan 14	
Projectcodes	2024B270 Bureaustudie 2024C60 Landschappelijk bodemonderzoek	
Oppervlakte terrein	ca. 7.500 m ²	
Geplande ingreep	Verkaveling van gronden	
Wetgeving	De wetgeving met betrekking tot de archeologie: het onroerend erfgoed decreet van 12 juli 2013 en het onroerend erfgoed besluit van 16 mei 2014, die voor archeologie in werking traden op 1 juni 2016, gewijzigd op 18 juli 2017 en met terugwerkende kracht toepasbaar vanaf 1 juni 2017.	
Gemeente	Keerbergen	
Provincie	Vlaams-Brabant	
Kadastrale gegevens	Keerbergen 1 ^{ste} afdeling, sectie A, 145M, 145R en 145S	
Bounding Box	X	Y
	167235.1	188353.9
	167416.1	188265.7
Autorisatie	2024B270: Ilse Roovers, OE/ERK/Archeoloog/2019/00032 2022C60: Ilse Roovers, assistent-aardkundige	
Auteur	Ilse Roovers	
Onderzoekstermijn	Maart-april 2024	
Trefwoorden	Archeologienota, bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek, Zuiderkempen, Wolvenberg, Keerbergen.	

1.2 Aanleiding vooronderzoek

Het te verkavelen gebied omvat de kadastrale percelen Keerbergen 1ste afdeling, sectie A, 145M, 145R en 145S. Het terrein is gelegen ter hoogte van het toponiem Wolvenberg, aan de E. Opdebeecklaan 14, en grenst langs de zuidzijde aan de Rijmenamsebaan. De percelen liggen in **woonparkgebied**. Het terrein is deels bebouwd en verhard, en deels bebost. De **totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 7.500 m²**.

Het betreft een aanvraag voor een **verkaveling van gronden**. Voor de uitvoering ervan dient de initiatiefnemer een omgevingsvergunning aan te vragen.

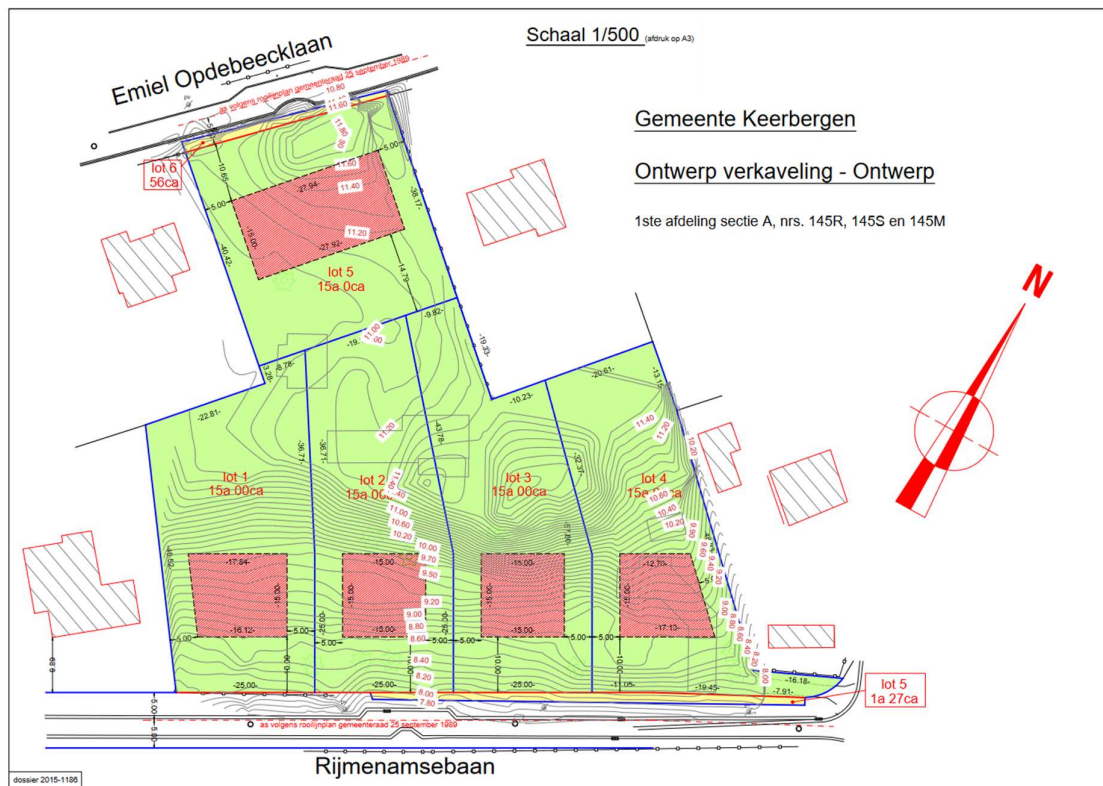
Figuur 1: Het plangebied op het Grootchalig Referentie Bestand (bron: geopunt)

1.3 Impact van de geplande werken

De initiatiefnemer vraagt een omgevingsvergunning aan voor een **verkaveling** van vijf loten voor open bebouwing van ca. 1.500 m² per lot. De totale oppervlakte van de geplande verkaveling bedraagt ca. 7.500 m².

Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden wordt in principe het volledige plangebied in rekening genomen bij de archeologische evaluatie, maar de hier voorliggende geplande verkaveling situeert zich in een woonparkgebied waar de gemeente Keerbergen specifieke bepalingen oplegt over de ontbossing van het terrein. Er mag slechts 225 m² per lot van 1.500 m² ontbost worden. Daardoor onderscheiden we in deze geplande verkaveling **1.125 m² waar bodemingrepen zijn toegelaten** en 6.375 m² waar geen bodemingrepen zijn toegelaten.

De bodemimpact zal uitgevoerd worden in de zones die in het rood zijn aangeduid op het plan van de nieuwe toestand, in de groene zones mag er niet ontbost worden (zie plan van de nieuwe toestand - figuur 2).

2. RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Op de volgende onderzoeksvragen werd tijdens het bureauonderzoek een antwoord geformuleerd:

- Welke gegevens bieden de gekende bronnen over archeologie en cultuurhistorie m.b.t. het plangebied?
- Hoe evolueerde het landschap? Is er een evolutie in het grondgebruik ter hoogte van het projectgebied?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief? Wat zijn de gekende verstoringen?
- Is verder aanvullend vooronderzoek noodzakelijk?

De resultaten van het bureauonderzoek worden besproken in deel I, Hoofdstuk 5 Synthese, p. 39-40.

Aan de bureaustudie is een landschappelijk bodemonderzoek toegevoegd d.m.v. boringen met als doel de bewaringsgraad van de bodem te kennen, eventuele verstoringen vast te stellen en de diepte van het archeologisch vlak te bepalen.

Op de volgende onderzoeksvragen werd tijdens het landschappelijk bodemonderzoek een antwoord geformuleerd:

- Welke impact hebben de historische bodemingrepen, o.a. het in cultuur brengen van de heide, boskap, woningbouw gehad op het bodemprofiel?
- Welke horizonten zijn bewaard en welke niet?
- Is de stuifduin afgegraven? Is het terrein genivelleerd?
- Zit er onder de stuifduin-horizont nog een begraven paleobodem? Heeft er podzolitisatie plaatsgevonden: zijn er E- en/of B-horizonten ontwikkeld? Wat is de bewaringsgraad daarvan?
- Op welke diepte zit de C-horizont/het oorspronkelijke dekzand?

De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek worden besproken in deel I, Hoofdstuk 5 Synthese, p. 40.

3. ADVIES VOOR HET VERVOLGONDERZOEK

Op basis van de bureaustudie is het mogelijk om voor het plangebied Keerbergen-Wolvenberg een gemotiveerd advies te formuleren of er al dan niet verder archeologisch vooronderzoek moet uitgevoerd worden:

- Verdergezet archeologisch onderzoek naar **steentijdsites** wordt **niet geadviseerd**. Er is geen paleobodem meer aanwezig. Het landschappelijk bodemonderzoek heeft aangetoond dat de bodem diepgaand geroerd is, tot aan de 2C-horizont.
- Verdergezet archeologisch onderzoek naar **sporensites** wordt **niet geadviseerd**. Het landschappelijk bodemonderzoek heeft aangetoond dat de bodem diepgaand geroerd is, tot aan de 2C-horizont.

We adviseren **geen archeologisch vervolgonderzoek**. We stellen **geen programma van maatregelen** op in dit tweede deel van de archeologienota.

4. BEPALINGEN INZAKE TOEVALSVONDSTEN

Indien tijdens de uitvoeringswerken toevalsvondsten worden gedaan, is de melding ervan wettelijk verplicht volgens artikel 5.1.4 van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vondst moet binnen de drie dagen gemeld worden bij het agentschap onroerend erfgoed. De vondst en haar vindplaats moet beschermd worden tot tien dagen na het vinden. Het agentschap komt zo snel mogelijk ter plaatse om de vondst te onderzoeken. Op basis van dat onderzoek kan de termijn van tien dagen verlengd of ingekort worden. Dit onderzoek wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid.

5. BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES

ERVYNCK A., DEBRUYNE S. & RIBBENS R. 2015: *Assessment, Een handleiding voor de archeoloog*. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.

6. LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Het plangebied op het Grootschalig Referentie Bestand (bron: geopunt)

Figuur 2: Bodemimpact van de geplande werken op het plangebied – plan van de nieuwe toestand (bron: opdrachtgever)

ATELIER ILSE ROOVERS
ARCHEOLOGISCHE STUDIES